

Album Milana Skrbinška

(Nadaljevanje popisa; prvi del glej DSGM XIII 29, str. 46—66)

Na str. 231 je *plakat* »Hlapcev« — 4. in 5. junija 1920 — v izvedbi Mestnega gledališča v Celju, ko je uprizarjal »cikel Ivan Cankarjevih del«. Sam je igral Jermana, med igralci je pomembnejši le Milan Košič, ki je igral Piska. Skrbinšek pripiše k imenu dveh nastopajočih naslednji pripombi: »Jurman je kasneje kot Kalandar gostoval z močnim uspehom v Mariboru«; Mira Testenova »pozneje poklicna pevka v Mariboru«.

Celostranska prava *fotografija*, na kateri je s hčerjo Majdo (oba v civilu) — iz let pred drugo svetovno vojno. Str. 234.

V sezoni 1943/44 je na glasbeni akademiji v Ljubljani govoril o »Kritiki in odrskem ustvarjalcu«. Govor je pozneje priobčil na gledališkem stenčasu v Mariboru 1947/48. *Prepisal* ga je na strani 235 a, 236 a, 237, 238, 239 in 240 a.

Na str. 242 in 244 a je *prepisal* svoj članek »Okoli Beneškega trgovca«, ki ga je tudi napisal za stenčas mariborskega gledališča v času od 1945 do 1948.

4. junija 1945 mu je za 35-letnico umetniškega delovanja čestital tudi dr. Radovan Brenčič: Skrbinšek je na str. 243 nalepil ne le Brenčičevo *pismo*, ampak tudi njegovo *fotografijo*.

Za 25-letni umetniški jubilej 1935 pa mu je čestitala L. Dostalova, ob katere *pismo* je postavil *fotografijo*, ki kaže prihod članov praškega Narodnega divadla na gostovanje v Ljubljano, kjer je s puščico pokazal nekatere od navzočih: Delaka, Medvedovo, Marijo Vero, sebe, Župančiča, C. Debevca, A. Danilovo, Danila in upravnika Kregarja. — Str. 244.

Na str. 245 a je prilepil stran iz revije Glumačka reč (1. junij), ob 25-letnici njegovega ustvarjanja (*fotografija* in *notica*).

Na strani 246 a je *fotografija* prizora iz njegove otroške enodejanke »Siroti Zorica in Mirko«, uprizorjene v Šentjakobskem gledališču.

Na str. 246 b je fotografiran v vlogi Tartuffa — Maribor, 21. junija 1946, ob *fotografiji* je zasedba, na str. 247 pa je skoz papir videti drugo stran »zasedbe« z jubilejnim člankom o njem.

Na strani 247 a so na *fotografiji* »Milan Skrbinšek kot dramaturg, Matajevega Matije« po generalki na Šentjakobskem odru«, ob njem pa Eypper kot Hudopisk in Lukman kot Matajev Matija.

Na str. 254 a so *štiri podobe* (iz časnikov): Skrbinškova karikatura (civilna), ki jo je narisal neki P. I. 1929; Pirnatova risba Skrbinška kot Corbaccia v »Volponu«; Skrbinšek kot Damjan v »Lepi Vidi« in kot Mamon v »Sleherniku« (*fotografiji*).

iz celjskega Gledališkega lista 1952/53 je izrezal navedke o sebi in svojem delu v Celju in pripisal popravek trditve, da so pod njegovim vodstvom »preigrali celega Cankarja«: »Ne celega Cankarja, temveč tekom dveh mesecev *Kralja na Betajnovi*, *Hlapce* in *Pohujšanje*, ker sem moral prej oditi v Maribor Nučiču na pomoč.« Izrezal je *podobi* starega in novega oz. prenovljenega celjskega gledališča, *fotografijo* Bratka Krefta in *fotografijo* udeležencev svoje dramatične šole v Celju 1919/20. — Str. 255, 256.

Ko je ljubljanska Drama gostovala v Parizu, mu »je ansambel poslal to razglednico z datumom 3. VII. 56«. Razglednica (podolgovata, črno-bela) prikazuje obrežje Seine z bukinisti in notredamsko cerkvijo v ozadju. Brat Vladimir je napisal: »Po nadvse uspešno končanem gostovanju naše Drame se tudi Tvojega deleža za ta uspeh spominjamo in te prisrčno pozdravljamo.« Podpisali so se sodelujoči. Str. 257.

Na str. 258 a in 259 a je nalepil *slike* svojih dunajskih vzgojiteljev in ene svojih *sošolk*. Gre za A. Seydelmanna, Josefa Gutmayerja in Leo Ehnovo. Priložil in prevedel je njuni *čestitki* in njeno *pismo*.

Na str. 262 je izvirnik »diplome« oz. čestitke kulturno-umetniškega društva »Ivan Rob« za njegov štiridesetletni umetniški jubilej (10. junija 1951).

Na str. 263 je prevod *pisma*, ki mu ga je 26. marca 1936 ob njegovi 25-letnici umetniškega dela poslal »bivši učitelj dvorni svetnik Arnim Seydelmann«.

Na str. 264 je *fotografija* Jerneja (Skrbinška) pred sodiščem (v Mariboru). Na str. 265 je izvirnik *pisma*, omenjenega na str. 263 in še dve *dopisnici* istega dopisovalca.

Na str. 266 a *popisuje*, kako je v dunajski igralski šoli uspešno deklamiral nemško pesnitev »Pravljica o sreči« — za objavo v Mozaiku I, str. 33, 34 je popis kar precej spremenjen. Tu sta tudi (prevedeni) *pismi* prof. A. Seydelmanna: iz šolskega leta 1908 in iz časa med prvo vojno.

Tudi str. 267 a je posvetil *zapisovanju spominov* na svoja gledališka vzgojitelja Guttmayerja in Seydelmanna. Nalepil je celo Guttmayerjevo pozdravno *razglednico* iz začetka leta 1929. (Prim. Mozaik I, str. 37.)

Še eno *pismo* (in prevod) istega dopisovalca z dne 2. marca 1935 je na straneh 268, 269. (Glej Mozaik II, str. 83, 84.)

Njegova gledališka učitelja Seydelmann in Guttmayer sta mu pisala tudi že prej, prvi *pismo* (28. junija 1932), drugi dve *dopisnici* (obe leta 1926). Sporočila je nalepil in jih prevedel. — Str. 270 in 271.

18. februarja mu je Slov. kat. izobraževalno društvo »Straža« na Dunaju poslalo *dopis* z zahvalo »za naklonjenost pri igri Rokovnjačev« (glej DSGM XIII, št. 29, str. 52). Nalepil ga je na str. 279 in pripisal razlago, ki razodeva zanimivo plat njegove osebnosti: »Kot poklicni gledališki človek sem se zavedal, da pripadam *vsemu* narodu in da je zato moja dolžnost, da delam požrtvovalno na ljudsko prosvetnem polju na vseh odrih brez ozira na politično pripadnost društva. — In tako sem, čeprav sem bil napredno vzgojen, vendar sledil vzoru svojega očeta kot ljudsko prosvetnega delavca, ki je sprejemal v svoje, v Mariboru ustanovljeno Delavsko bralno in pevsko društvo Maribor kot člane vsakogar, da je bil le Slovenec, ne da bi mu bila važna njih politična pripadnost, čeprav je bil sam naprednjak in član socialdemokratske stranke. — Tako sem tudi jaz nastopal npr. na Dunaju pri obeh slovenskih društvih, pri liberalni »Zvezdi« in klerikalni »Straži«. Pri prvi sem nekoč predaval o zgodovini in razvoju gled. odra ter drugič režiral »Divjega lovca« in tudi sam igral Rihtarja, pri »Straži« pa sem režiral »Rokovnjače« in igral v njih Menceja in Bojca. — Prav tako

List iz albuma — str. 472: Milan Skrbinšek ob svoji 75-letnici z ženo Anico in otrokoma Milanom in Nino

sem v Ljubljani delal na eni strani pri Šentjakobskem gledališču in pri marionetnem odru Sokola I., na drugi strani pa istočasno pri Ljudskem odru in na odru frančiškanske prosvete. — Tako oče kot tudi jaz sva obžalovala politično razklanost našega naroda ter obsojala vse tiste strankarske politične boje ter jih prezirala. Lj. 22. februarja 1962.«

1894 se je učitelj Marin *fotografiral* s svojimi učenci — II. razredom vadnice na mariborskem učiteljišču. Fantič Milan Skrbinšek sedi v najnižji vrsti in je tretji od desne. Ni ga težko spoznati. Str. 281.

5. maja 1938 se mu je za »umetniško vodstvo« amaterskega odra frančiškanske prosvete *zahvalil* njegov predsednik Bogo Pleničar. — Str. 283.

H Koblarjevi oceni »Hlapcev« (oktober 1926) v njegovi režiji je dodal dve pripombi. Koblar je napisal, da je Cesar kot župnik »s pestjo udaril po dosedanjem pojmovanju te vloge«, Skrbinšek pa ga z občutljivostjo, ki jo zdaj že poznamo, takoj popravi: »S prejšnjim pojmovanjem tega Cankarjevega župnika sem prelomil ob tej režiji *jaz*, ko sem oblikoval Cesarjevega župnika ter ga kasneje tudi sam tako igral in to še bolj *spopolnjenega*, ker ga je bilo treba tudi idejno postaviti na pravo mesto.« — Koblar je pohvalil Jermana Emila Kralja in to s posebnim zadovoljstvom, saj je

igralce »v zadnjem času očitno nazadoval«. O tem, kako je bil E. Kralj rešen za našo Dramo glej Gledališki mozaik I, str. 155, 156.

Tudi ob kritiki Cankarjevih »Hlapcev« (v SN), ki jih je zrežiral na Šentjakobskem odru, se je pohvalil: »Košaku, današnjemu generalnemu tajniku SNG, sem tedaj preskrbel tudi gostovanje (kot župnik) v Hlapcih v Drami ter je dobro uspel.« — »Prav tako sem preskrbel gostovanje mojega učenca na poklicnem odru mariborskega gledališča l. 1921 — Jurmanu v vlogi Kalandra ter je tudi zelo dobro uspel. Lj. 1. maja 1956.« — Str. 286.

Na strani 287, 288 je prepisal svoj članek »Varljivi znaki pri ugotavljanju igravske nadarjenosti«, ki ga je med leti 1945 do 1948 priobčil na mariborskem gledališkem stenčasu. Prav tam je objavil tudi na str. 289 prepisani člančič z naslovom: »Čustvo in razum ter igravčeva kreacija.«

Na strani 291 je *fotografija* skupine maturantov tehniške srednje šole z njim v sredi. Dijaki so v kostumih in našminkani za »Hlapce«, ki jim jih je on zrežiral spomladi 1928.

Od 4. junija do 15. julija 1930 je bil umetniški vodja gostovanja članov ljubljanskega Narodnega gledališča »po vsej Jugoslaviji od Dravograda do Bitolja«. »Administrativno je (gostovanje) vodila podjetna P. Juvanova.« Na str. 293 je nalepil svojo *fotografijo* in igralsko oznako (v srbsčini) iz propagandne brošure, izšle posebej za to gostovanje.

Na str. 300 je *prizor* iz Klabundove komedije XYZ, ki jo je postavil na ljubljanski oder (izrezek iz Ilustracije) ter *razglednica* iz Bad-Gasteina z dne 10. avgusta 1920, »s katero mi igralec, ravnatelj Ivo Raić predlaga v Zagrebu gostovanje v vlogi Herodija v Salomi«.

18. junija 1962 je na str. 303 prepisal svoje »Besede ob jubileju«, ki ga je »obhajal dve leti zapoznelo l. 1936«.

Na str. 304 je *vabilo* srednješolske organizacije »Žar« na igro »Hlapci« (Cankar) v režiji Milana Skrbinška. Igrali so jo 12. in 13. februarja 1932 v Drami.

Na str. 305 je prepisal *Gogoljeve besede* o umetnosti ter članek z naslovom »Pot od abstraktne stilizacije do podajanja življenja« (prevod iz nemščine), ki ga je v času 1945—48 namenil stenčasu mariborskega gledališča.

Milko Bambič je ob uprizoritvi »Glembajevih« narisal nekaj odličnih *karikatur*, ki jih je Skrbinšek nalepil na str. 306 (Gavella, E. Kralj kot Leone, Levar kot Ignacij Glembay, Skrbinšek kot dr. Altmann, Železnik kot Puba in Sancin kot Ballocsansky).

Ne samo vabilo »Žara« (str. 304), tudi *fotografijo* dijakov-igralcev in režiserja »Hlapcev« je na str. 307 sprejel v album. Pripisal je celo nekaj imen: Derganc — župan, Röger — župnik, Hodnik — nadučitelj, Lenček — Jerman, Župančičeva, Ozi-mičeva, Kozeletova, Morelova, Hribarjeva, Pokornova, Mahkota, Mozetič. (Fotografija objavljena v Mozaiku II, str. 127.)

Na str. 309 je Bambičeva rdeče-bela *risba* (lesorez?) Milana Skrbinška, zanimiva in učinkovita, na str. 310 pa *fotografija* udeležencev »dramatičnega kurza«, ki ga je imel poleti 1932 na Vranskem.

Na str. 313 je *fotografija* članov »dramatske sekcije Preporoda«, ki so v njegovi režiji uprizorili tri igrice Etbina Kristana s skupnim naslovom »Drobtine« (Uspeh, Klub Resignacija in Kdo je blažen). Datuma ni.

Jesen 1946 je v Mariboru režiral Potrčevo »Kreflovo kmetijo«. Nanjo ga je spominjal premierski *letak* (str. 314) in avtorjevo zahvalno in pohvalno *pismo* (str. 315): »Dragi tov. Skrbinšek, čim dalje sem se v sredo vozil od Maribora tem bolj sem bil

zadovoljen z delom, kakor sem ga videl. *Pozabljal sem na Krefle, kakor sem jih gledal in začel graditi svojo predstavo na Vaši režiji.* Nadejam se, da bo s »Kreflovo kmetijo« idealistična predstava o naši »lepi« kmetiji enkrat za vselej raztrgana. Mislim tudi, da bo kmečka mladina videla v drami več kakor samo mračnjaštvo. Lepo Vas pozdravlja I. Potrč.«

»Leta 1910 sem preveedl Molnarjevo komedijo »Vrag« in jo predložil Govekarju . . .« *zapisuje* na str. 318. Zgodbo in pismo kritika dr. Zupana poznamo iz Gledališkega mozaika I, str. 60—63. Tu je vlepljeno tudi Zupanovo *pismo*. In tudi tu zvemo, da je tako z režijo kot s kreacijo uspel in to »kar viharno«.

14. julija 1934 je v družbi s tenoristom A. Jarcem in pianistom V. Kumarjem nastopil v Kranju in recitiral Župančiča, Kosovela in Cankarja ter ob spremljavi klavirja izvajal melodramo Schillings-Wildenbrucha *Pesem čarovnic*. Plakat — str. 319, 320.

Na str. 321, 322 je *plakat* o gostovanju ansambla dr. Paula Baratova z dramo S. Ascha »Der Gott der Rache« maja 1932 v Zagrebu, ko je zaradi bolezni ene od igralk vskočila Štefanija Skrbinšek-Grünhutova. (Glej Mozaik I, str. 132.)

Na str. 323 in 324 je njegovo *pismo* Vladimiru Gomiljšku, ki je, a ne v celoti, objavljeno v Mozaiku I, str. 43—46. Tudi opomba o Dragutinoviču, ki jo je tu pripisal, je izčrpana prav tam.

Na str. 325 je *fotografija* prizora iz Mrakovega Rdečega Logana (na nji Mrak in Zalar), ob nji pa dva Skrbinškova *komentarja*: »Pobudo za dramo Rdeči Logan je Mrak dobil takrat, ko so Nemci požgali prvo slovensko vas Rašico. A jaz sem na nemški oblasti kot priča seveda izjavil, da je bila drama spisana že nekaj let pred vojno.« — »Prizor iz Mrakove indijanske tragedije ‚Rdeči Logan‘, ki sem ga režiral na odru KUD-a Ivan Rob. Mrak je igral dve vlogi, naslovno in angleškega guvernerja (na sliki). Med vojno se mi je posrečilo spraviti to Mrakovo delo v repertoar, a je nemška cenzura prepovedala uprizoritev, češ da je protihitlerjanska. Po ideji bi tudi bila, a je Mrak ‚dokazal‘, da je bilo delo spisano že pred vojno. Nato je vojaška oblast uprizoritev dovolila, a s tako ostrimi cenzurnimi črtami, da bi bila uprizoritev nesmiselna. — Takrat je šlo tudi za to, da bi bil Mrak angažiran kot poklicni igralec v ljubljanski Drami. Vršila so se pogajanja, a končno je Mrak iz nekih osebnih razlogov resigniral na angažma. Velika škoda! *Kajti Mrak bi bil na poklicnem odru postal eden najizrazitejših in največjih slovenskih igralcev s čisto posebno igralsko individualnostjo.* Njegov Logan npr. je bil mogočna igralska ustvaritev.«

K *intervjuju* o njegovi igri »Zmaga luči«, ki jo je zapisovalec Šali označil za misterij, je pripisal: »To delo ni misterij, temveč moraliteta, kar ugotavljam naknadno.« — Str. 326.

Na str. 330 je *fotografija* prav iz začetkov Šentjakobskega odra: na nji je 18 ljudi, med njimi predsednik Binter, umetniški vodja Skrbinšek, Gnidovec, Karus.

8. maja 1926 je Društvo slovenskih književnikov priredilo proslavo petdesetletnice Cankarjevega rojstva. Nastopili so Izidor Cankar, Koblar, Župančič, Jerajeva, Albreht, Vidmar, Gruden in Finžgar, prireditve pa je vodil Skrbinšek. Ob *plakatu* je napisal: »Mene so naprosili, da sem ves spored — recitacije in bralno predvajanje I. dej. Lepe Vide z njimi naštudiral. Takrat sem spoznal izreden Župančičev dar za gled. igranje in ga že skoraj pripravil do tega, da bi v »Nar. blagru« prevzel vlogo Ščuke.« — Str. 331. (Glej Mozaik II, str. 108, 110.)

Na str. 336 sta dve *fotografiji*: prva je posneta 1928 o priliki gostovanja z »Masko satana« v Rogaški Slatini in so na nji Skrbinšek, Debelakova in Peček, med drugimi

pa tudi minister Zupanič, na drugi pa je v družbi s predsednikom Frančiškanskega odra B. Pleničarjem.

Na str. 337 je Čargova *skica* Skrbinška kot St. Justa in pripis: »Ko je bila premijera ‚Dantonove smrti‘ (1924?), je vstopil v mojo garderobo Čargo, da me pozdravi ter me je v par trenutkih skiciral v vlogi St. Justa.«

Na str. 338 sta *fotografiji* dveh prizorov iz Klabundove igre »Krog s kredo«.

Od strani 339 do 360 se skoraj vseskozi zgolj *fotografije* (prave in iz časopisov).

Str. 339: kot župan v »Nevesti s krono«, kot Kaliban v »Viharju«, kot St. Just v »Dantonovi smrti«, kot vojvoda Alba v »Don Carlosu«.

Sledijo štiri strani *podob* s skupnim naslovom »Člani mojega ansambla, s katerim sem po sezoni 1912/13, ko je grozila slovenskemu gledališču propast ter sem takrat zato *prvič organiziral* slovensko igralstvo v »Klubu slovenskih igralcev«, gostoval po vsej Sloveniji — na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem, na tržaškem, goriškem ozemlju in v Istri«. Tu so najprej Šest, Danilo in Bukšekova (str. 340), zatem Drenovec, Povhe in Peček (str. 341), Grom, P. Juvanova in Wintrova (str. 342) in nazadnje J. Gorjupova, M. Gjorgjevičeva in on sam (s cilindrom, »moja tedanja podoba«). Vse te slike je Anton Pesek, ki je Skrbinška »ob tem idealističnem podvigu denarno izdatno podprl ter je tako gostovanje sploh omogočil«, s primernim besedilom v reklamne namene priobčil v svojem Ilustriranem tedniku. Skrbinšek napiše, da mora sem prišteti še mladega igralca, svojega učenca Trampuša, »ki je na mestu Šesta gostoval v Perjanici« in ki je »umrl še kot mladenič«. (Str. 343.)

Na str. 344 sta *fotografiji* dveh prizorov iz igre »Strast pod brestič« (v Mariboru, sez. 45/46).

Na str. 345 je *fotografiran* kot Damjan v »Lepi Vidi« in kot Krnec v »Kralju na Betajnovi«.

Na str. 346 je orig. *risba* (Skrbinškov obraz), ki jo je 1919 narisal v Trstu učitelj Gašperin.

Na str. 347 sta *fotografska portreta* Skrbinška kot Wolfa v »Zapravljivcu« in kot kralja Thoasa v »Ifigeniji«, na str. 348 pa je skupaj s Furijanom kot šef-zdravnik v »Operaciji« (Mira Puc) in kot Deseti brat v »Desetem bratu«.

»Nekega dne v januarju 1929 sem bil v kavarni Emona v družbi z Nikom Pirnatom, pa me je skiciral,« zapiše pod *risbo*, ki jo je urednik Knjižice Mestnega gledališča D. Moravec uporabil na ovitku Mozaika I. (Str. 349.)

Na str. 350 sta *fotografiji* iz mariborske izvedbe »Hlapca Jerneja« 1945, na naslednji pa spet dve: kot lord Burleigh v »Mariji Stuart« (Ljubljana) in kot Cabot v »Strast pod brestič« (Maribor).

Kipar Batič je izoblikoval njegov *portret*. Skrbinšek ga je dal fotografirati s cvetjem in hčerko Ninico v ospredju. — Str. 352.

Za str. 353 je izrezal iz časnikov štiri *podobe*: skupino desetih igralskih obrazov iz »Juareza in Maksimilijana«, prizor iz »Volpona« (on kot Corbaccio in Nablocka kot Canina), prizor iz »Operacije« Mire Pucove in prizor iz filma »Hiša na obali«, v katerem nastopa z igralko Podereginovo. Dodal je še pravo *fotografijo* iz »Hlapcev«: on kot Župnik, Sever kot Jerman.

Na strani 354 je ponatis *plakata* (Gledališki list Drame Lj., 1949/50, št. 10) njegove benefične predstave v Trstu marca 1919, kjer je ob besedilu devet portretov njegovih glavnih vlog v sezoni 1918/19.

Na strani 356 je znana podoba »Slovenska Taliža 1912/13« Maksima Gasparija (razglednica).

(voj. skica)
1903

Pogled skozi okno iz "hiše" pri ^{na Ptujski gori} Koronovih proti
dvema sosedoma na levi in desni. Koronou oče in
mati, za nas stroke "babica" in "dedec", bast in tatica strica
Naceta Skrbinska (kraj moperja očeta), ki je bil nekaj časa kot
učitelj tudi na Gori, in kakor so ba božepotni, romarski
kraj imenovali "prebivalci" dravsko-pokuskega polja.

Zdelo se mi je leta svojega študija na ljubljanski vea ki sem
ob velikih počitnicah hodil redno sem na zask in oddih.
vsi kin počitnicah zbralo deset dijakov: jaz, sestra Ljudmila (učiteljica), sestra Štefana

List iz albuma — str. 511

Na strani 357 je predstavljen kot Tartuffe, Fouché in Martinek Spak (različica fotografije na str. 348), na naslednji pa sta prizor iz mariborskega »Tartuffa« in prizor iz ljubljanskih (Janovih) »Hlapcev«. Same prave fotografije.

Na strani 359 je fotografiran kot Shylock. Zraven je komentar: »Shylock, vloga, ki sem jo kreiral (dve leti zapoznelo) leta 1936 za svojo 25-letnico v Ljubljani.« In še pripis: »A svojega jubileja nisem slavil s to vlogo, temveč s 'Tiranom'. (Vzroki — zakulisni!)) (Prim. Mozaik II, 78—82.)

Na strani 360 ga vidimo kot Bosanca (fotografija) v Žižkovi igri »Vsemu navkljub«, tu pa je tudi fotografija, ki kaže kot v njegovi »umetniški sobi l. 1954 v Ljubljani, Valvazorjeva 7/V«.

Ob Levarjevi krsti na Žalah stoje trije možje našega velikega igralskega rodu: Skrbinšek, Peček in Cesar, na govorniškem odru pa je Juš Kozak. *Fotografija* — str. 364.

Na strani 366 sta dve *fotografiji* iz Hajdine, kjer se je rodil njegov oče. K prvi, kjer je sam pod visokim križem, je zapisal: »Ob križu v Hajdini pri Ptujju. Ta križ stoji ob poti k hajdinski cerkvi. Od tu se je videlo vedno naravnost na »babičino« dvorišče v Hajdini. Tu, v Št. Lovrencu na Dravskem polju, na Ptujskem polju in na Planici na Pohorju sem kot otrok in mladenič spoznaval naravo in — človeka.« K drugi (že na fotografijo samo je zapisal: »Na počitnicah po 1. sezoni poleti 1910 v Hajdini pred stric Jurjevo hišo.«) pa: »Pred rojstno hišo mojega očeta v Hajdini. Moja sestra Ljudmila, teta Micka in sestrična Anica in Lizika.«

Na fotografiji na str. 368 je »z Milo Šaričevo v srbskem komadu...«, katerega imena se ne spomni. (Zanimiva glava mlade igralka Šaričeve!)

Na str. 369 je »*portret* (risba s svinčnikom) Milana Skrbinška l. 1919 v Sarajevu, ki je nastopal v Nadvornikovih komornih igrah skupno z Marijo Vero«.

1953 je bil v Dubrovniku na snemanju filma »Hiša na obali«. Nekdo ga je *fotografiral* na terasi »gradske kafane«. — Str. 373.

Na str. 374 je skupinska *fotografija* (iz časnika) s Prešernovo nagrado odlikovanih članov SNG — leta 1948.

V Gregorinovem »Očenašu« je igral dve vlogi: župnika in starčka. *Fotografija* prizora, v katerem igra župnika. Str. 380.

Na strani 384 ga že tretjič vidimo kot Martinka Spaka v isti uprizoritvi (*fotografija*), zraven pa prizor iz »Tarelkinove smrti« iz l. 1937 (*fotografija*). Sem je tudi prilepil Finžgarjevo *pismo* (čestitke za jubilej) z dne 9. junija 1951.

Na str. 389 je njegov *foto-portret* Iškarijota iz »Pasijona« (iz časopisa), na str. 390 pa njegova civilna *fotografija* iz mlajših let (iz časopisa).

Na strani 391 je iz časnika izrezana *fotografija*, na kateri so on, Peček in Debelakova, ko so bili 1928 na gostovanju v Rogaški Slatini. Na stran 392 pa je že drugič (prvič glej na strani 336) prilepil fotografijo, na kateri so pravkar zapisani trije igralci z ministrom Zupaničem in drugimi.

Delo pri filmu »Hiša na obali« v Dubrovniku mu je, kot smo že opazili, ostalo v lepem spominu. Na str. 397 je vila Regenhart, v kateri je stanoval in ki je bilo v nji tudi vodstvo filmske skupine. *Posnetek* je bil narejen 3. oktobra 1953.

Na str. 399 je Mevljeva *pesem* ob Skrbinškovi 35-letnici in iz časnika izrezana *fotografija* s pripombo: Pri delu kot režiser, Maribor 1948. Pod 22-vrstično pesmico je Skrbinšek *zapisal* (l. 1962): »Ob moji 35-letnici v Mariboru, ko sem igral Tartuffa. Spesnil je te verze mariborski igravec Dušan Mevlja, ki še danes nastopa v Mariboru in izdaja obenem svoja pesniška dela.«

Tudi na str. 400 sta dva spominka iz Maribora po drugi vojni: *fotografija* »umetniškega vodstva SNG v Mariboru 1945/46 — z leve na desno: upravnik L. Mrzel, režiser Žizek, šef režiser M. Skrbinšek, tajnik in režiser Smasek, ravnatelj opere Neffat, adm. uradnik Ribičič« in *fotografija* igralcev Tartuffa »po generaliki«.

Novembra 1941 je režiral Jalnovo dramo »Dom«. Pravo *fotografijo* prizora iz te igre (soba) je nalepil na str. 401, »celostransko« iz časnika (v naravi) pa na str. 402.

Na str. 404 je *fotografija* prizora iz Bulgakovega igre »Novi dom«, ki jo je 1948 režiral v Mariboru, na str. 413 pa »gasilska« vseh igralcev te igre z režiserjem med njimi.

Na str. 420, 421, 422 in 426 je 17 njegovih risb s svinčnikom: najprej nekaj skic za maske likov, ki jih je oblikoval, zatem pa skice »tipov«, ki jih je srečal med gostovanjem ljubljanskega dramskega ansambla po Jugoslaviji 1930, ter krajev in pokrajin s te turneje (Lovčen, Hvar — trdnjava, izvir Bosne, Šibenik, Makarska, motiv s Korane pri Karlovcu ter iz Skopja in Čačka in Ptujski grad).

Na str. 423 je popis predavanj, »dramatičnih« tečajev ter režij zunaj poklicnih gledališč.

Na straneh 424 in 425 natančno popiše svoj tržaški repertoar 1918/19 in »okvirni repertoar za morebitno sezono 1919/20« z dodatnimi pripombami, kar vse najdemo v Mozaiku I, 123—125.

Na strani 427 našteje vse svoje prevode iz nemške, angleške, francoske, italijan-ske, hrvatske, nordijske, ruske in madžarske »literature«, skupaj »52 komadov«. (Ne omenja v Mozaiku.)

Na str. 428 najdemo popis njegovih dramtizacij in vsega izvirnega pisanja. *Dramtizacije*: Hlapec Jernej (Maribor, Ljubljana, Split, izšlo v tisku), Gospa Judit (rokopis), Otroci in starci (rokopis), Matajev Matija (Šentjakobski in Frančiškanski oder), Mali lord (rokopis), Gadje gnezdo (»med drugo svetovno vojno izgubljen roko-pis — ruski dobrovoljci iz I. svetovne vojne so hoteli ob neki priliki uprizoriti I. dej., a so ob izbruhu II. svet. vojne rokopis skrili in — izgubili«). *Izvirni spisi* so naslednji: Diletantski oder (tiskano), Labyrinth (drama, igrana na Šentjakobskem odru), Božji volek in drugi (šest otroških iger), Zmaga luči (moraliteta — igrana na Fran-čiškanskem odru), Župančičeva »Zorica v šoli« (pedagoški prizor, izvajan v ljubj. radiu, izšlo v Vrtecu 1941/42), Ples v Trnovem (»napisal jo skupno z Golarjem«), otroški in dijaški odrski spomini in prizori v Vrtecu in Našem rodu. — »Napisal članke o gled. vprašanjih v Dom in svetu, v Slovanu, Kresu, Njivi, Glumi, Slov. Narodu, Slovincu, Edinosti, Jugoslaviji, Taboru, ljublj. Gled. listu, mariborski Iskri, Drami. Pisal in Kranjčevi gled. reviji Drama o odrski izgovarjavi, šminkanju, režiji. Spisal blizu 100 pisem (Scenarija, Mimika, Režija za Kranjčevo dopisno dramatično šolo (roko-pisi ohranjeni)«.

Na str. 429 in 430 je zapisal imena svojih učencev, skupno »40 igralcev in igralk, med njimi 8 režiserjev in 1 režiserka«. (Skoraj do pike tako v Mozaiku II, str. 130—132.)

Namesto lista s stranema 431, 432 je plakat drame »Žena vrag« — Trst, 27. maja 1919.

Na str. 440 je prizor iz Šnuderlove »Pravljice o rajski ptici« s Kraljem, Jerma-nom in Gabrijelčičevo, v »ovalu« pa so on, avtor, Župančič in Golia. (Iz časnika Ilustracija, 1930, št. 11.)

Na strani 444, 445, 445 a, 445 b, 447, 448 je 1962 prepisal svoj na mariborskem stenčasu v letu 1945—1948 objavljeni članek z naslovom »Pomen in smisel igralčeve splošne izobrazbe«, ki ga je leto kasneje sprejel v Mozaik II, str. 133—139. Popravki, ki jih je vnesel v knjigo, so vsestransko zanimivi.

Rad je imel lutke — ne le po prvi, ampak tudi po drugi vojni, saj je režiral otvoritveno predstavo Mestnega lutkovnega gledališča »Martin Krpan« — po generalki se je slikal z vsemi sodelujočimi (str. 446).

Na strani 448 so udeleženci enega izmed mnogih »marionetnih kurzov«, ki jih je prirejal Sokol I za luktarje iz vse Slovenije. Med poslušalci je tudi njegova sestra Ljudmila, tedaj učiteljica v Framu, režiserka šolskih predstav.

V spomin na medvojni »frančiškanski oder« mu je ostala *fotografija*, ki ga kaže pri režiji »Župnika iz cvetočega vinograda«. Eden od igralcev je še ne prav dorasli L. Cigoj. — Str. 449.

(Manjkajo strani 450 do incl. 470, kolikor ne gre za napako pri paginiranju.)

Na str. 471 je spominska fotografija: ob svoji petinsemdesetletnici se je slikal z ženo Anico in pod podobo napisal: »Moja žena Anica, ki spremlja, odkar sva se spoznala, z ljubeznijo in posebnim umevanjem moje gledališke radosti in bolečine in vse moje odrsko snovanje ter je že kot dekle hodila k dramskim predstavam samo tedaj, ko sem bil na plakatu tudi jaz!«

Istega dne se je fotografiral še z vso družino: z ženo, hčerko Nino in sinom Milanom. Tudi tu je napisal nekaj vrstic: »Ta slika spada že zaradi tega tudi v to zbirko spominov, ker je moja *hčerka Ninica* tudi že kot štirileten otrok *z uspehom nastopila na odru*. Bilo je to leta 1952, ko je nastopila v interni produkciji Šaričinega razreda Igralske akademije na šolskem odrčku. Igrala je simbolni lik štiriletnega otroka v »Nestvi s krono« v prizoru s Kersti. Ko sem ji bral vlogo, me je verno in z umevanjem poslušala. A ko sem prebral stavek »Ne dvomi, Kersti, temveč veruj, veruj!« me je prekinila: »Atek, ti mi moraš razložiti, o čem naj Kersti ne dvomi in kaj naj veruje, sicer jaz ne morem igrati!« Nastopila je nato s takšnim uspehom, da je direktor dr. Koblar dejal: »Ta otrok je čudovit talent.« Pri konferenci smo se najdlje pogovarjali o Ninici.«

Na str. 475 je *prizor iz Fausta* s Skrbinškom in Levarjem (iz časnika) in nastop igralcev »bralnega gledališča« ob izvedbi Hudnikovega »Kulta mrtvih« v njegovi (zadnji) režiji.

Str. 475 in 476 sta posvečeni »Desetemu bratu«: tu ga vidimo v njegovi prvi vlogi »na poklicnem odru« (debut kot Martinek Spak — 7. marca 1909 — iz časopisa), zatem pa še štiri prizore v Golievi dramtizaciji 1942 (prave *fotografije*).

Na str. 477 so štiri *fotografije* iz časnikov, tri pa so prave. Iz časnikov: prizor iz »Marije Stuart«, iz Anzengruberjeve »Slabe vesti« in iz Leskovčeve »Vere in nevere« (v vseh prizorih je videti tudi njega) ter fotografija umetniškega vodstva Drame med okupacijo (direktor Debevec, upravnik Herzog, višji režiser Šest, režiser Skrbinšek in dramaturg Moder). Prave fotografije: igralci na stopnišču Drame med vajo (okrog 1930), prizor iz »Hlapcev« (Sever in Skrbinšek) in »vaja za dramtizirani prizor iz Ribičevega romana Ljudje onkraj reke za akademijo zveze borcev l. 1948« v Skrbinškovi dramtizaciji in režiji.

Na str. 479 je *fotografiran* »kot visokošolec in kot učenec dramatične šole »Otto« na Dunaju leta 1908«.

Ženo Anico je popeljal v kraje, »ki sem jih pri svojih kmečkih sorodnikih kot otrok in dijak v počitnicah preživljal«. To so bili Hajdina pri Ptujju, Šentlovrenc na Dravskem polju, Ptujjska gora, Planica na Pohorju, Sv. Marjeta na Dravskem polju in Fram. Spomin na to pot so štiri *fotografije*, na vseh je on, na eni tudi žena in »hajdinska teta«: v žitu za hajdinsko cerkvijo, ob okenčku v hajdinskem skednju, za cerkvijo na Ptujjski gori in na dvorišču domačije v Hajdini. — Str. 482.

Na str. 483 je izrezek iz TT: Pečarjeva *karikatura* Skrbinška, štiri Skrbinškove *skice* za masko posameznih likov. Iz Dela si je izrezal *fotografijo*, ki prikazuje slovesnost v počastitev njegove petdesetletnice umetniškega dela — str. 484.

Na str. 485 spet najdemo Mevljevo pesem njemu v čast, tokrat prepisano in s posebno zahvalo zanjo, s katero namerava kronati svoje Spomine, ko bodo izšli.

8 let
(rojen 19. III. 1886. Maribor.)

43 let

75 let

List iz albuma — str. 517

Skoraj čez celo stran 487 je prilepljena dijaška *fotografija* iz l. 1906, ko je pod razrednikom prof. Tavčarjem tolkel sedmo realko. V četrti vrsti je on, ob njem I. Počivalnik, član DDD.

Na str. 489 so tri *fotografije*: na srednji je v civilu, s cigareto v ustih, »nekaj let pred II. vojno«, na levi je kot nemški major v »Vdoru« (Maribor) in kot Neznanec v »Velikem potovanju« (Maribor).

Na str. 491 so *podobe* treh gledaliških hiš: tržaškega Narodnega doma, goriškega Trgovskega doma in Narodnega kazališta v Zagrebu. K vsem zapiše razlago. Ob znanih podatkih o njegovem delu v Trstu zvemo, da je bila gledališka dvorana precej velika »ter je imela dokaj vrst parternih sedežev in eno nadstropje lož« in da je tam vzgojil vrsto igralcev, ki jih znova našteje. O Trgovskem domu v Gorici pove, da so v njem »do prve svetovne vojne vsake počitnice gostovali. Ostali smo v Gorici dober teden dni in izmenoma igrali v Gorici, Ajdovščini, Prvačini, Renčah, Kanalu, Tolminu. V Gorici smo imeli različne predstave, v ostalih krajih smo gostovali po enkrat. Tudi ta dom so italijanski fašisti porušili«. Ob zagrebškem gledališču popisuje zgodbo okrog svojega event. angažmaja (Mozaik I, str. 83, 84.), konča pa takole: »Po vojni so me vsi ravnatelji — Bach, Raić, Dujšin vabili v angažma v Zagrebu, kjer bi bil nastopil Borštnikovo umetniško dediščino, a se nisem mogel ločiti od slovenskega gledališča.«

Str. 493 nosi naslov: *Moje soigralke v Ljubljani*. Izrezal iz časnikov in nalepil jih je osem: Medvedovo, Rakarjevo, M. Danilovo, V. Juvanovo, Marijo Vero, P. Juvanovo, Šaričevo in Gabrijelčičevo.

Na str. 495 je *fotografija* njegove matere Franje, pod njo pa podatki o nji, kakor jih je v celoti sprejel v Mozaik I, str. 9—11, kjer je objavil tudi to fotografijo.

Na str. 497 je *fotografija* frančiškanske dvorane s pogledom na oder in z obsežno legendo, ki jo približno enako najdemo v Mozaiku II, str. 74—76, kjer pa ime predsednika »frančiškanske prosvete« ni omenjeno, tudi ne vsa njegova izjava v zvezi s poslanstvom gledališča. Gre za p. dr. Romana Tominca. Njegova izjava v »albumski« obliki pa se glasi: »Imate prav, kadar hočejo naši ljudje biti pobožni, naj gredo v cerkev — kadar pa hočejo vsestransko spoznavati resnično življenje, naj prihajajo v gledališče. Zato niti ne želim, da bi se na tem našem odru uprizarjale kakšne verske, biblijske igre, temveč zgolj realistična dramska dela.«

Na str. 499 in 500 je *plakat* »občestvenega večera« novembra 1938, ki ga je v frančiškanski dvorani priredila Elizabetna in Vincencijeva konferenca. Režiral je Milan Skrbinšek. Člani dramske družine Frančiškanske prosvete so igrali njegovo »sliko ljubezni v enem dejanju« z naslovom »Siroti Zorica in Marko«, hči Majda pa je deklamirala Sodobno balado dr. R. Tominca.

Njegova zadnja režija je bila drama Marka Hudnika »Kult mrtvih«. Na str. 505 in 506 vidimo tri *fotografije* (iz časnikov), ki kažejo režiserja in pisca v pogovoru in prizor z nekaterimi igralci pri nas prvič uresničenega »bralnega gledališča«.

Na strani 507 se tri *podobe* (iz časnikov): Čargova risba Maksima Gorkega, podoba I. V. Gogolja in fotografija K. S. Stanislavskega, na strani 508 pa štiri (tudi iz časnikov): Verovšek kot Zalamejski, Verovšek z Betettom na čolnu v Kraljevici 1913, Verovšek v civilu ter Anton in Avgusta Danilo ob poroki.

Na str. 511 je njegova risba (svinčnik) iz 1905: pogled skozi okno iz »hiše« pri Korenovih na Ptujski gori. Pod risbo je naslednja razlaga: »Korenov oče in mati, za nas otroke ‚babica‘ in ‚dedec‘, tast in tašča strica Naceta Skrbinška (brata mojega očeta), ki je bil nekaj časa kot učitelj tudi na Gori, kakor so ta božjepotni romarski

kraj imenovali prebivalci dravsko-ptujskega polja. Zadnja leta svojega študija na ljubljanski realki sem ob velikih počitnicah hodil redno sem na obisk in oddih. Tu se nas je ob vsakih velikih počitnicah zbralo devet dijakov: jaz, sestra Ljudmila (učiteljsčnica), sestra Štefanija (meš. šola), Olga Serajnikova (učiteljsčnica, hči nadučitelja na Gori, njen brat gimnazijec Srečko, Lenka, Rudolf in Dolef Dostal, sestra in brata gorske učiteljice, prva učiteljsčnica, Rudolf učiteljsčnik, Dolef gimnazijec. — Mene so klicali ‚Korenov Milan‘ ter je ob moji 25-letnici priobčil dne 4. III. 1935 Rudolf Dostal pod naslovom ‚Korenov Milan‘ članek o meni, ki govori o našem vsakoletnem počitniškem bivanju na Gori.«

Na str. 513 in 514 je *plakat* »Jakoba Rude« v izvedbi Frančiškanske prosvete in v režiji Milana Skrbinška: 11. decembra 1938. O Cankarju je govoril dr. R. Tominec. Med nastopajočimi najdemo Kačičevo — igrala je Almo.

Na str. 515 sta na *fotografiji* sam in sin Marijan, absolvent konservatorija (klavir), »zdaj (1962) profesor matematike na gimnaziji v Črnomlju«.

8. decembra 1923 je s svinčnikom *narisal* hčerko Majdo — str. 516.

Na str. 517 so tri *fotografije*, ki ga kažejo 8-, 43- in 75-letnega.

1923, tudi na 8. december, je na takratnem stanovanju Pred škofijo *narisal* še sina Miloša. »Moja dvojčka Miloš in Majda, roj. 1915.« je napisal nad risbo, spodaj pa o Milošu: da je »profesor za solopetje in operni pevec, zdaj član ljublj. opere v zboru«. — Str. 518.

Za spomin na 40-letnico umetniškega delovanja si je iz časnika izrezal dve *fotografiji*: svojo in prizor iz »Stebrov družbe« (Drama Lj., 1951), v katerih je kot konzul Bernick praznoval svoj jubilej. — Str. 522.

Na str. 523 je pet *fotografij*: množični prizor iz »Princeske in pastirčka«, kjer je igral Lovca, in iz »Naše krvi«, ki jo je režiral, fotografija udeležencev lutkarskega tečaja »ob priliki mednarodnega lutkarskega kongresa od 3. do 5. julija 1933, izleta udeležencev dramat. tečaja na Vrnskem na Menino planino in ansambla, ki je 1930 gostoval po Jugoslaviji, na postaji pred odhodom iz Čačka — 4. julija.«

»Uradne« *fotografije* udeležencev dramskega tečaja na Vrnskem, ki jo je priobčilo Jutro (7. avgusta 1932), ni nalepil, le vtaknil jo je med strani svojega albuma. (Dali smo ji str. 525.)

Na listu, ki je dobil strani 526 in 527, je shema za poglavja v Mozaiku (jubileji, amaterske predstave, dijaške predstave, marionete, kritike, frančiškanski oder, učenci, prevodi, Cankarjeve proslave, dram. šole, njegovi članki, gostovanje 1930, Praga, Kranj, Maribor, diplome...), seznam umetnikov, ki so ga upodabljali (Bulovčeva trikrat, Dremelj, Pirnat, Petrič, Savinšek, Jakac, Čargo, Pengov itd.), igralci in vloge, ki so jih naštudirali pri njem doma (Drenovec, M. Danilova — Sv. Ivano, Medvedova, Gabrijelčičeva, Kukčeva, Babič, V. Juvanova), naslovi iger, ki jih je »priređil« (V Ljubljano jo dajmo, Stari in mladi, Veriga, Romantične duše, Ples v Trnovem), potovanja v počitnicah (po sezoni 1912/13 je nameraval obiskati Rim, Pariz, Moskvo, a je odlašal in izbruhnula je vojna, vendar je kasneje opravil študijsko pot v Gradec, Dunaj, Dresden, München, Berlin). Najpomembnejši je tu zapisek o Debevcu: »Debec! Vloge, ki sem jih igral v njegovi režiji, so zelo pospeševale moj razvoj, posebno v zame bistvenih, pomembnih karakternih vlogah. S svojim bistrim spoznavanjem igralskih individualnosti v ansamblu ni samo vedel, katere vloge najbolj ustrezajo mojemu igralskemu ustvarjanju, temveč je bil tudi tako pedagoško stvaren, da me je v prav tistih vlogah zaposlil, s katerimi sem dosegel tekom dolgih sezon svoje največje uspehe.«

Na str. 528 je ob članku Vesne Marinčič o Vladimiru Skrbinšku in njegovem 40-letnem jubileju zapisal: »Moj brat Vladimir ni bil moj učenec, razvil se je iz dijaškega diletanta v priznanega poklicnega igralca in režiserja čisto samostojno. A povezan je z menoj, kar se tiče začetka njegove kariere tako, da je v *moji režiji prvič stopil na poklicni oder*, ko je v Mariboru nadomeščal v vlogi Stebelca v Narodovem blagru obolelega igralca Mikuliča ter je v komediji $2 \times 2 = 5$ v *moji režiji debutiral* v Ljubljani. Prvi njegov nastop je torej bil dne 29. XII. 1922 v Mariboru, a debutiral je v Ljubljani v juniju 1923. leta. Premiera komedije je bila 13. VI. 1923, a brat je debutiral ob eni poznejših repriz. (Marinčičeva je v članku objavila tri fotografije: Vladimira v civilu in njegov portret (risbo) slikarja Ivana Kosa iz l. 1939 ter prizor iz Narodovega blagra v MGL 1961.)

Članki Milana Skrbinška in o njem

(po vrsti kakor so naznačeni in nalepljeni v albumu)

177. **Milan Skrbinšek, Dramatična šola, Tabor 22. aprila 1922.** — Album, str. 232, 233.
178. -r., Hlapec Jernej in njegova pravica — poročilo o dramatizaciji in uprizoritvi. Tabor 14. januarja 1922. — Str. 232 a.
179. **Milan Skrbinšek, O metodi režije in igralčeve vzgoje.** Slovenec 4. februarja 1920. — Str. 234 a, 235, 236.
180. **Milan Skrbinšek, Slovenska dramatična šola.** 1918, 1919 (časnik neugotovljen). — Str. 236.
181. **Milan Skrbinšek, Moderna režija.** Maska 1920/21, št. 4. (Nekoliko spremenjen ponatis članka Moderna režija in tržaški oder v prvi številki tržaške Njive.) — Str. 238 a, 239 a, 240.
182. **Milan Skrbinšek, Predstava v prirodi** (poročilo iz Potsdama). Dan, 16. avgusta 1913. — Str. 240.
183. Dvoje poročil o Skrbinškovi 25-letnici umetniškega delovanja v Celju. Slovenec 6. junija, Jutro 8. junija 1935. — Str. 241.
184. **Milan Skrbinšek, Anton Verovšek.** Maska 1920. — Str. 237 a, 242 a.
185. France Koblar, Beneški trgovec, ocena. Slovenec 10. maja 1935. — Str. 243 a.
186. **Skrbinšek o Matajevem Matiji.** Slovenski narod 26. januarja 1935. — Str. 245, 246.
187. R. K., Skrbinšek o Matajevem Matiji, Slovenski narod 19. januar 1935 — Str. 247 a.
188. France Koblar, Praznik narodnega osvobojenja ... v ljubljanskem Narodnem gledališču. (Pavel Golia: Dobrudža 1916.) Ocena. Slovenec 1. decembra 1938. — Str. 247 b.
189. Fran Govekar, Goethejeva Ifigenija na Tavridi. Ocena. Slovenski narod 1. aprila 1942. — Str. 248 a.
190. Franc Onič. »Strast pod brestič«. Ocena. Vestnik 19. aprila 1946. — Str. 248 b.
191. L. M., Zgodba o kralju Learu. Ocena. Jutro 30. septembra 1936. — Str. 249 a.
192. »Lepa Vida« v ljubljanski drami. Ocena. Slovenski dom 11. novembra 1936. — Str. 249 a.
193. L. M., Božič v Narodnem gledališču. (Gregorin: V času obiskanja.) Ocena. Jutro 27. decembra 1936. — Str. 250.
194. **Milan Skrbinšek, Igralska umetnost.** Gled. list Celje 1951/52, št. 2. — Str. 250 a, 251.
195. F. K., Ljubljanska drama: Na ledeni plošči. Ocena. Slovenec 14. novembra 1936. — Str. 251 a.
196. L. M., »Lepa Vida« trgovskih akademikov. Ocena. Jutro 12. novembra 1936. — Str. 251 a.
197. Majda Skrbinškova na Dunaju. (Igralka o svojem dunajskem študiju.) Slovenski narod 20. aprila 1938. — Str. 252.
198. Ivan Prekoršek, Dramatično društvo v Celju. Gled. list Celje 1952/53, št. 8. — Str. 253, 255, 256.

199. Fr. G., Ivan Cankar: Hlapci — jubilejna predstava. Ocena. Slovenski narod, 4. februarja 1939. — Str. 253 a.
200. F. K., »Tarelkinova smrt«. Slovenec 8. oktobra 1937. — Str. 254.
201. F. K., Sonata strahov. Ocena. Slovenec septembra 1933. — Str. 256 a.
202. A. M., Dvadesetpetogodišnji jubilej zaslužnog slovenačkog glumca, režisera i nacionalnog radnika. Politika 24. maja 1936. — Str. 257 a.
203. Fr. G., Pirandello, Kaj je resnica. Ocena. Slovenski narod 17. marca 1938. — Str. 258.
204. Slovenska scena v Šoštanju. Poročilo. Večernik 10. avgusta 1937. — Str. 258.
205. Cankarjeva proslava v Drami. Poročilo in ocena. Slovenec decembra 1943. — Str. 259.
206. jr., Das Mariborer Gastspiel des Ljubljanaer Schauspielensembles. (Hlapci.) Mariborer Zeitung 19. februarja 1939. — Str. 260.
207. Fr. G., Nova odlična ruska komedija. (Izpit za življenje.) Ocena. Slovenski narod 27. aprila 1938. — Str. 261.
208. F. K., Ljubljanska Drama: Vzrok. Ocena. Slovenec 12. in 13. junija 1931. — Str. 262 a.
209. Milena Mohoričeva, Der dramatisierte »Arsene Lupin« am Ljubljanaer Nationaltheater. Mariborer Zeitung 30. decembra 1931. — Str. 263 a.
210. Fr. G., Strindbergova pasijonska igra »Velika noč«. Ocena. Slovenski narod 2. novembra 1934. — Str. 264 a.
211. Fn. K., Erstaufführung von Jeromes Stück »Fanny und ihre Familie«. Ocena. Mariborer Zeitung 1. junija 1928. — Str. 265 a.
212. Fri. (L. Mrzel), Dogodek v mestu Gogi. Ocena. Jugoslovan 26. septembra 1931. — Str. 266.
213. L. M., Dvoje pomembnih dogodkov. (Pirandello, Kaj je resnica?) Ocena. Jutro 18. marca 1939. — Str. 267.
213. a Fr. K., Goethes »Faust« am Ljubljanaer Nationaltheater. Ocena. Morgenblatt 23. septembra 1929. — Str. 268.
213. b F. K., Ljubljanska drama: »Beraška opera«. Ocena. Slovenec 7. oktobra 1937. — Str. 269.
214. V. U., Rossini: Viljem Tell. (Skrbinškova operna režija.) Ocena. Slovenec 10. februarja 1934. — Str. 270 a.
215. -a-, Slovensko deželno gledališče. (Vojnović, Ekvinokcij.) Ocena. Jutro novembra 1910. — Str. 271 a.
216. »Pahljača lady Windermere«. Ocena. Januarja 1927. — Str. 272.
217. »Viljem Tell« v ljubljanski operi. Ocena. Jutro 10. februarja 1934. — Str. 272. (Nepopolno.)
218. Fr. G., Marco Praga: Zaprta vrata. Ocena. Slovenski narod 18. februarja 1941. — Str. 273.
219. F. K., Siromakovo jagnje. Ocena. Slovenec 22. maja 1935. — Str. 274.
220. Skrbinšek — »Tiran« v Drami. Ob priznanju 25letnega dela. Ocena. Glas. naroda 28. maja 1936. — Str. 275. (Nepopolno.)
221. F. K., Ljubljanska drama: Kralj Lear. Ocena. Slovenec 2. oktobra 1936. — Str. 276.
222. nk., Gledališki pomenki. (»Tiran«.) Ocena. Slovenski dom 23. maja 1936. — Str. 277.
223. Fr. G., Hjalmar Bergman: Noblova nagrada. Ocena. Slovenski narod 19. oktobra 1928. — Str. 278.
224. F. K., Calderon: Sodnik zalamejski. Ocena. Slovenec 3. januarja 1920. — Str. 280.
225. (Stana), »Duše«. Ocena. Slovenski narod 20. junija (?). — Str. 280.
226. Fr. G., Ibsen: »Divja rasa«. Ocena. Slovenski narod 3. januarja 1928. — Str. 281.
227. F. K., Hasenclever: »Gobsek«. Ocena. Slovenec februarja 1927. — Str. 282.
228. F. K., Ljubljanska drama: Cezar V. Arx: »Izdaja pri Novari«. Ocena. Slovenec 20. junija 1935. — Str. 284.
229. F. K., Ivan Cankar: Hlapci. Ocena. Slovenec oktobra 1926. — Str. 285.

230. Mikros, Cankarjevi »Hlapci« na Šentjakobskem odru v Ljubljani. Jutro, št. 230, 1928 — Str. 286.
231. Fr. G., Cerkvnik Angel: Roka pravice. Ocena. Slovenski narod 13. aprila 1928. — Str. 290.
232. M. G. Z., »Školjka«, gostovanje Šentjakobskega gledališkega odra. Slovenec marca 1928. — Str. 292.
233. F. K., Strindberg: Nevesta s krono. Ocena. Slovenec 4. oktobra 1929. — Str. 294.
234. F. K., Ljublj. drama: Razbojniki. Ocena. Slovenec 22. oktobra 1930. — Str. 295.
235. J. K., Premiera Rostandove »Vesti« v ljubljanski drami. Ocena. Jutro 17. oktobra 1931. — Str. 296.
236. Fri., »Vest« v drami. Ocena. Jugoslovan oktobra 1931. — Str. 297.
237. M. Mohoričeva, Dramenpremiere in Ljubljana. (Vest.) Ocena. Morgenblatt 20. oktobra 1931. — Str. 298.
238. Fri., Frankov »Vzrok«. Ocena. Jugoslovan 19. junija 1931. — Str. 299.
239. Vladimir Bartol, M. Šnuderl: Pravljica o rajski ptici. Ocena. Modra ptica 1930/31, št. 1—2. — Str. 301.
240. F. K., Ljublj. drama: Kraljična Haris. Ocena. Slovenec 14. oktobra 1930. — Str. 302.
241. »Otok miru« (v Mariboru, droben izrezek iz Poročevalca, kjer je omenjena Skrbniškova interpretacija lika Babe v ljubljanski izvedbi). — Str. 302.
242. Milena Mohoričeva, Raimunds »Verschwender« am Ljubljanaer Nationaltheater. Ocena. Morgenblatt 16. decembra 1931. — Str. 304.
243. Fri., Gostovanje gospe Hübnerove. (Sveti plamen.) Ocena. Jugoslovan 22. marca 1931. — Str. 305.
244. Fri., Miroslav Krleža, Gospoda Glembayevi. Ocena. Jugoslovan 1. marca 1931. — Str. 306.
245. Povzetki časopisnih kritik dijaške uprizoritve »Hlapcev«. Žar 1932, VII. — Str. 308.
246. F. K., Ljubljanska drama: Sveta Ivana. Ocena. Slovenec 5. oktobra 1933. — Str. 311.
247. Milan Skrbinšek, Režijska koncepcija »Kreflova kmetija«. Gled. list SNG Maribor, 1946/47, št. 2. — Str. 315.
248. France Vodnik, Ljubljanska Drama: Vombergar: »Voda«. Ocena. Slovenec 29. januarja 1942. — Str. 316.
249. Vombergarjeva »Voda« v Drami. Ocena. Jutro 18. januarja 1942. — Str. 317.
250. S. Šali, Prva predstava misterija »Zmaga luči«. Razgovor z avtorjem misterija, režiserjem Milanom Skrbinškom. Slovenski dom 2. maja 1943. — Str. 326.
251. Fr. G., Ljuba Prenner: Véliki mož. Ocena. Slovenski narod 27. januarja 1943. — Str. 327.
252. »Veliki mož« Ljube Prennerjeve. Ocena. Jutro 23. januarja 1943. — Str. 328.
253. J. T., 30 let Šentjakobskega gledališča v Ljubljani. Slovenski poročevalec — 1950. — Str. 329, 330.
254. Cankarjeva proslava v Drami. Slovenski narod 20. junija 1943. — Str. 331.
255. -om-, Ljubljanska drama: Gabriele D'Annunzio: Jorijeva hči. Ocena. Slovenski dom 21. maja 1943. — Str. 332.
256. D'Annunzijeve »Jorijeva hči«. Ocena. Jutro 22. maja 1943. — Str. 334, 335, (Nepopolno.)
257. Gled. list Drama Lj. 1949/50, št. 10, 4 strani o Skrbinškovem delovanju v Trstu iz članka J. Travná: Slovensko gledališče v Trstu. — Str. 354, 355.
258. L. M., P. Golia, »Dobrudža 16«. Ocena. Jutro 6. decembra 1938. — Str. 361.
259. Ljubljanska drama u Nišu. Slobodna tribuna 20. julija 1930. — Str. 362.
260. -r., Gostovanje ljubljanske drame v Mariboru. (Hlapci, ocena.) Večernik 14. februarja 1939. — Str. 362, 363.
261. »Labirint« pri Šentjakobčanih. Ocena. Slovenski narod 1. februarja 1937. — Str. 364.
262. Ob dvojnem jubileju nestorja Milana Skrbinška. TT 1. marca 1956. — Str. 365.
263. Gustav Grobelnik, Milan Skrbinšek zopet v Celju. Vestnik 1951. — Str. 367.
264. Georg Bernard Shaw in slovensko gledališče. Gled. list Drame Ljubljana 1954/55, št. 4. (Odlomek.) — Str. 368.

264. a Gledališki umetnik Milan Skrbinšek. Primorski dnevnik 18. julija 1951. — Str. 370.
265. Matijevič V., Milan Skrbinšek, Filmski vjesnik 1. oktobra 1953. — Str. 372, 373.
266. Skrbinškov jubilej v Mariboru. Slovenski dom 13. novembra 1936. — Str. 375.
267. -r., Hlapec Jernej in njegova pravica (v Mariboru). Ocena. Večernik 4. oktobra 1939. — Str. 376.
268. Bernard Shaw: Hudičev učenec. Druga letošnja premiera v ljubljanski Drami. Ocena. Slovenski dom 28. septembra 1939. — Str. 377.
269. Fr. G., Shawov »Hudičev učenec«. Ocena. Slovenski narod 20. septembra 1939. — Str. 378.
270. Fr. G., Rossinijev »Viljem Tell«. Dirigent g. Neffat in režiser g. Skrbinšek sta storila vse, da je dosegla predstava lep uspeh. Ocena. Slovenski narod 9. februarja 1939. — Str. 379.
271. Nekaj ekscerptov iz časopisne kritike o »Hlapcih«. (Uprizoritev dijakov.) Žar 1932. — Str. 380.
272. France Vodnik, Ljubljanska drama: Mali lord. Ocena. Slovenec 23. novembra 1940. — Str. 381.
273. France Vodnik, Ljubljanska drama: Funtkova Tekma. Ocena. Slovenec 11. novembra 1940. — Str. 383.
274. -o., »Mali lord« v ljubljanski Drami. Ocena. Jutro 26. novembra 1940. — Str. 384.
275. France Vodnik, F. S. Finžgar: Razvalina življenja. Ocena. Slovenec 4. oktobra 1940. — Str. 385.
276. -o., Mauriacov »Asmodej«. Ocena. Jutro 27. februarja 1940. — Str. 386.
277. François Mauriac: »Asmodej«. Ocena. Slovenec 27. februarja 1940. — Str. 387.
278. F. G., Fran Finžgar: Razvalina življenja. Ocena. Slovenski narod 12. oktobra 1941. — Str. 388.
279. »INRI« v ljubljanski Drami. (Časnik in datum neugotovljena.) — Str. 389.
280. Milan Skrbinšek. (Ob dvajsetletnici delovanja v ljubljanski Drami.) Jutro 10. oktobra 1942. — Str. 390, 391.
281. te, O'Neill: »Strast pod brestič« (v Mariboru, ocena.) Slovenski poročevalec 19. marca 1947. — Str. 393.
282. France Filipič, Miklova Zala v mariborskem gledališču. Slovenski poročevalec decembra 1946. — Str. 394.
283. Ba., Selma Lagerlöf dramatisiert. »Gösta Berling« in Laibach. Ocena. Deutsche Adria-Zeitung 20. aprila 1945. — Str. 395.
284. Petrovičev »Mrak« v ljubljanski Drami. Ocena. 1927. (Časnik in datum neugotovljena.) — Str. 395.
285. Slovensko gledališče v Julijski Krajini ima za seboj bogato zgodovinsko tradicijo. Ljudska pravica 14. maja 1946. — Str. 396.
286. Stanko Majcen, Matere. Ocena. Družinski tednik 3. maja 1945. — Str. 397.
287. Branko Rudolf, »Veliko potovanje«, poskus novodobne mladinske igre v Mariboru. Ocena. Ljudska pravica 19. aprila 1946. — Str. 398.
288. Jalnov »Dom« in njegov najnovejši uspeh v ljubljanski Drami. Ocena. Slovenski dom, 14. novembra 1941. — Str. 401.
289. Maša Slavčeva, Obnovitev Ogrinčeve veseloigre. Jutro februarja 1943. — Str. 405.
290. Maša Slavčeva, Cvetko Golar, »Ples v Trnovem«. (Pred premiero.) Jutro 28. novembra 1942. — Str. 406, 407.
291. Srečanje z Desetim bratom. Ocena. Jutro 15. oktobra 1942. — Str. 408, 409.
292. td, Literarni večer Cvetka Golarja. Slovenec. Datum nedognan. — Str. 409.
293. Maša Sl., Naša uprizoritev »Desetega brata«. (Pred premiero.) Slovenski narod 12. oktobra 1942. — Str. 410.
294. Branko Gombač, Gledališki umetnik Milan Skrbinšek po 30 letih zopet v Celju. — Str. 414, 416.
295. V. B., Milan Skrbinšek med nami. Tretja predstava »Celjskih grofov«. Primorski dnevnik julija 1951. — Str. 415.
296. Milan Skrbinšek, Osip Šest. Gled. list Drama Lj., 1951/52, št. 4. — Str. 417.
297. Janko Traven, Problemi režiserja v zgodovini slovenskega gledališča. Gled. list Drama Lj., 1951/52, št. 4.

298. Trideset let slovenske igralske umetnosti. Ljudska pravica 13. februarja 1949. — Str. 419. (Odlomek.)
299. F. Onič, Še o »Kralju Learu« v ljubljanski Drami. Ocena. Slovenski poročevalec 1. januarja 1950. — Str. 434, 435.
300. Fr. G., Uprizoritev Jalenove drame »Dom«. Ocena. Slovenski narod 14. oktobra 1941. — Str. 436.
301. Fr. G., R. Alessi: Katarina Medičejska. Ocena. Slovenski narod 10. oktobra 1941. — Str. 437, 438.
302. France Vodnik, Počastitev F. S. Finžgarja v Drami. (Ocena »Razvaline življenja«.) Slovenec 11. februarja 1941. — Str. 438.
303. J. P., Ljubljanska Drama: Jalen: »Dom«. Ocena. Slovenec 14. novembra 1941. — Str. 441, nepopolno.
304. Igra o lepoti in plemenitosti. »Cvrček za pečjo«. Ocena. Slovenski dom 18. novembra 1943. — Str. 442 (nepopolno).
305. J. P., Ljubljanska Drama: Dickens: »Cvrček za pečjo«. Ocena. Slovenec 15. novembra 1943. — Str. 442.
306. G., Antona Medveda »Stari in mladi«. (Ocena Skrbinškove priredbe in režije.) Slovenski narod 19. junija 1943. — Str. 443, 444.
307. Odlomek Debevčeve ocene uprizoritve »Romantičnih duš«. — Mladina 1922. — Str. 444.
308. V pasjih dneh zaključena operna sezona. M. Skrbinškovi učenci so se preizkušali v Ibsenovih »Strahovih«. Slovenski narod junij 1944. — Str. 445 a.
309. Branko Gombač, Milan Skrbinšek po 30-letih zopet v Celju. (Eno od nadaljevanj.) Savinjski vestnik 15. septembra 1951. — Str. 473.
310. Odlomek: spomin na nastop slovenskih književnikov ob 50. obletnici Cankarjevega rojstva. Gled. list Drama Lj., 1954/55, št. 8—9. — Str. 474.
311. Janko Traven, 70-letnica Milana Skrbinška. Slovenski poročevalec 18. februarja 1956. — Str. 481.
312. 50 let umetniškega dela Milana Skrbinška. Ljubljanski dnevnik 2. oktobra 1959. — Str. 483.
313. Letos oktobra bo poteklo petdeset let... (Notica.) Tovariš 4. oktobra 1959. — Str. 483.
314. Mirko Mahnič, Petdeset let gledaliških prizadevanj Milana Skrbinška. Iz razgovora z jubilarantom. Gled. list Drama Lj., 1959/60, št. 1. — Str. 501.

M. M.

L'album de Milan Skrbinšek

Il s'agit de la deuxième (et de la dernière) description de l'album de 500 pages de l'acteur, metteur en scène et pédagogue, Milan Skrbinšek, où se trouvent collées les affiches, les critiques extraites des journaux, les lettres, des dessins, des photos etc. concernant son activité artistique. Voir plus en détail le résumé de la première partie de la description de l'album dans Dokumenti, n° 29, p. 66).

